

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Becsek Aladár.

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A székely vasutak.

A közeli napokban újból erős mozgalom indult meg a székely vármegyékben a székely körvasut megvalósításáért. Átlátták az intéző körök, hogy czél-szerű vasut hálózat kiépítése nélkül a székely akció elvesztette jelentőségét.

Két vonal vár a székely földön kiépítésre. Egyik a körvasut, mely a Háromszék—Csikmegyék vasuti vonalát kötné össze a Marostordamegyében Szászrégennél megszakadó vonallal. A másik a Székelyudvarhely végállomásból Csikmegyébe folytatandó szárny. Kiépítésük fontossága köztudatu, s bármily nagy terhet is rak a kereskedelemügyi tárczára a helyi érdekű vasutak programba vet kiépítése, Hegedüs miniszter az ung-vidéki pálya befejeztével a körvasutat szándékozik építtetni.

Minthogy a székelyföldön számot tevő vízi ut létesítése a közel jövőben egyáltalán nem remélhető, ipari termékeink értékesítése érdekében e pálya kiépítése a lehető legkivánatosabb. Még ha eltekintünk is az ipari termékektől, a milyenek a gyergyói kő és udvarhelyi vas, abban az esetben sem szabad megfeledkeznünk a nyers terményekről, melyek piacot keresnek.

Nem is említve a föltárható új kincseket, ott van a tengődő bányaipar, ott van a csiki, ez idő szerint alig jövedelmező faipar, erdőüzem, melyek a vasut létesítésétől várják megváltásukat. Ezek mellett ugyyszólván létkérdés a vasut a székely fürdőkre, s kivált az ásványviz-forrásokra nézve. Ha a fürdők föllendítését nem is tekintjük állami föladatnak, minthogy erre inkább a társadalom érdeklődése és vállalkozó szellem szükséges, az ásványviz forgalom versenyképességére nézve az állam segítő kezét nélkülözhetetlennek tartjuk.

Szükség van erre nézve elsősorban oly tarifapolitikára, mely nem a vasut-üzlet hozamát, a befektetési tőke jövedelmezőségét tartja szem előtt, hanem a közgazdasági szempontot, a vidék és ország egyirányu közérdekét tekinti. Arra kell törekednünk,

hogy a Seltersz, a giesshübli, a karlsbádi, a marienbádi ásványvizek Magyarországbán ne legyenek képesek az észak- és kelet-magyarországi források természetével versenyezni. Félre kell bogni a mai lehetetlen vasuti viteldij-szabályzatot, mely amellet, hogy közgazdasági érdekeinket sérti, oly bonyolult és annyira összekuszált, hogy nincs az országnak egyetlen, folyton a tarifával foglalkozó szakembere sem, aki teljesen bizonyosan meg tudná mondani, hogy egyik vagy másik szállítvány viteldija egyik vagy másik rendeltetési pontig mennyi.

Ám, ha a székely ásványviz szállíthatását és versenyképességét biztosítjuk észszerű tarifával, ez az egy terményünk beláthatlan lendületet ad az egész országrésznek. Gondoljunk csak arra, hogy ma a hazai palaczk-fogyasztás 32 millió darabra megy. Ebből az 1898. évben csak három és fél millió állított elő nálunk, a többi külföldről került be hozzánk. Rövid másfél év alatt a hazai palaczk gyártása éppen megkétszereződött. Gondoljunk arra, hogy csak maga az egyetlen ásványviz forgalom hány más mellék ipari ágnak ad lendületet. Gondoljunk az ónkupakra, a parafára, a czimkére, a csomagoló szalmakosárra, a korsóra, a ládákra stb. stb., amelyek előállítás, kidolgozása ezer és ezer munkáskéznek adhat foglalkozást.

Jogosult tehát a legszélesebb arányu mozgalom a vasutakért. A közvélemény kell reá szorítsa a vezető politikusokat, hogy végre valahán a magyar válamit a székelységért, ami nem muló ünnepeltetés, de elévülhetetlen hálát biztosít őseinkre, sok ezer pusztuló jó székely részéről.

Bágyadt műveltség.

I.

Kvang-Hsu császár, aki, mint gyanítható, teljesen a nagynénje birtokában van, a következő levelet intézte Li-Hung-Csang fiához, mint a Tienci társaság vezetőjéhez.

lenne a mérleg mind hajdanán... Az igazi tehetségek elzültenek, vagy tudja Isten, megbénítják őket.

A Nyárády-familia, mely gyökereit oly szilárdul belevágta a megyénk talajába, mintha pusztulna. A stréberek odatolakodnak mindenhova, belefurakodnak még a közigazgatásba is.

Ott fenn a központban mintha elvesztették volna az emberek a tisztánlátásukat. Mindenfelé pity-poty emberek ülnek bele a hivatalokba.

A Nyárády-familiának már csak az emléke él még. Nem is igen beszélnek mifelénk már róluk. Talán fáj az embereknek a halottakról emlékezni...

Én nem ismertem senkit sem a Nyárádyak közül. Mondják, hogy a legfiatalabb hajtása a tekintélyes familiának Pesten jogászskodik. Ez az István. De él Pál is. Ó ez hires gavallér volt, az utolsó gavallér példány a familiából. Hanem hát ez meg elzültt valamerre...

* * *

— Látja nagyságos ur azt a fiatal embert?

— Igen. Hát aztán?

— Az, tetszik tudni, Nyárády István.

— A csudába! Az a kopott, ványadt alak? Maga téved Ferencz.

A Sas-kávéház főpinczére tiltakozott.

— Nem, nem, nagyságos ur, hiszen ismerem. Földim...

Tűnődve néztem a köruton tovacczammogó, elárvult alak után. Hát ez volna az a hires familia utolsó hajtása? Ez a sápadt, öreges arczu, beesett mellü, roskadozva járó gyerek? Ez a husz esztendő öreg ember? Bizony-bizony csenevész egy hajtás!... Ferencz magyarázta a gondolataimat.

— Ugy van nagyságos ur, — sokat éjszakázik

II.

Az év legszomorubb szaká köszöntött be. Künn körülölel a köd s hull a zuzmora. Ma-holnap káprázatos fehérségben ragyog az erdő s fehér fak csillogó ege alatt fehéren terül el a tiszta fehér hó. Égő homlokunk megesapja a hidegség, szemünkre borul a köd. Arcunkba veri a hideg őszi szél az esőcseppeket s a hideg, néptelen utak hörgő hangja rezdül végig a lomha csenden...

Megkezdődött már a valóságos társasélet, az emberek a szobára vannak utalva. És most már aktuális végig nézni ezen a mi társaséletünkön, amely ott benn a jó meleg, barátságos szobákban, a pálmás, diszkrétén sötét szegletekben a dúsán terített asztalok körül, a mi kedves zsúrjainkon és az utcán folyik, szövődik.

Nem pesszimizmussal nézek és látok ottan olyan dolgokat, amelyek a vért arczomba kergetik, hanem megdöbbsent, undorral tölt el, megvetéssel fordulok félre attól az élettől, amely egyes szalonjainkban folyik.

Hogyan? ... Ennek a romlott és erkölcstelen kornak a sötét szelleme győzedelmeskedett itt minálunk is. Vagy talán nem? Honnan ver viszhangot a tiltakozás? Sehonnan. Vagy talán annak a pár férfinak szövetkezését, kik azon obscen nőknek — kik multjokkal és jelenükkel bőségesen rászolgáltak arra — nem köszönnek, lehet-e annak nevezni? A lelkekben szunnyadó nagy közöny, szenvedtelenség, mely azt a tragédiát, mely itt mindnyájunk szemeláttára szövődik, végignézi, igazolja a szomorú beismerést.

Hogy mennyire bajos dolog a sülyedő erkölcsökön morált prédikálni, hálátlan szerepre vállalkoztam, azt igen nagyon érzem. Oh jól tudom, hogy igen sok „naccsága“, kevésbé nagyságos asszony, odiumát veszem magamra; azokét, akik még birják vagy bitorolják férjeik bizalmát s akik elég merészek arra, hogy magukat a társas élet nyilvános mezején teljesen közömbös arczczal mutogassák, figyelembe se vegyék azokat a méltatlankodókat, akik-

a szerencsétlen... Egyre iszik és hozzá koplal. Aztán kölcsönökből él. Nekem is tartozik már sokkal, hanem én nem bánom... Hiszen ugy sem viszi sokáig...

— Szegény nyomorult!

— A mult héten itt volt, kérem, nálunk. Reggel botorkált csak haza. Sokat ivott és odáig volt szegény. Ahogy kilépett tőlünk az utcára, valami bolond nótát kezdett dünnyögni. Ó, alig is lehetett hallani a nótázását a szerencsétlennek, hiszen már hangja sincs. De egy rendőr meghallotta. Új rendőr volt, kérem, én még addig nem láttam erre. Épen ki akartam menni, hogy megkérjem, ne bántsa a szegényt, de nem tudtam mozdulni. Mintha lekötöttek volna egy állóhelyembe. Csak álltam és kibámultam... De hát furcsa is volt!...

— Na, na! Mi? — kérdeztem türelmetlenül, mert Ferencz megállott, mintha tanakodnék, hogy vajjon folytassa-e tovább.

— Bolond dolog. Ha nem én látom, el se hittem volna. Iván ur, már mint az a sápadt, fiatal ember, aki az imént erre ment, odaborult a rendőr nyakába. Az meg vissza ölelte. Nekem az egész olyan furcsának tetszett!

— Talán mind a ketten részek voltak...

— Dehogy! A rendőr, tetszik tudni, Pál ur volt. Az a hires gavallér.

— És persze ráismert az unokaöcsére...

— Ugy látszik. Valamit beszéltek aztán. A rendőrnek, már mint Pál urnak az arczán egy köny pergett le lassan. Jól láttam. Megfogta az unokaöccse kezét és szomoruan, hosszasan nézett a szemébe. Iván ur végül lesütötte a fejét és hallgatott. Mint egy bűnös ugy állott ott. Pál ur pedig föl sóhajtott

Az utolsó legenda.

— Irta: Pakots József. —

Nagy volt a tekintélye a Nyárády-familiának a vármegyénkben. Az igaz, hogy belőle is került ki minden valamire való hivatalos embere a megyének. A familia esztől, alispántól kezdve, le a familia póótájáig, az aljegyzőig, minden Nyárády a megye szolgálatában állott. Valamikor, labanczverő időben a fringiát forgathatták ugy a kurucz Nyárádyak, miként az unokák most a pennájukat.

Igazi, vérbeli urak voltak ezek a Nyárádyivadékok, mulatós, vidám férfiak, kik örökös dinom-dá-nomban élték le az életüket. Az ambitusos ősi Nyárády-kuriák három megye füstös képü czigányának adtak néha szállást és bizony bizony a szomszéd vármegyék gavallér urainak is csak a Nyárádyakhoz kellett bekopogtatniok, ha néha-napján ugy isten igazában ki akarták magukat vigadni.

Nagy is volt a népszerűsége a mulatós familiának. A megyénket már csak ugy hitták fönt a központban is, hogy: a Nyárádiak megyéje.

De hát a kuruczvérü familia rá is szolgált az elismerésre. Valóságos legendák kerengtek a Nyárádyak hivatalbéli pontosságáról, szigoru rendszeretéről. Virtust tudtak abból csinálni, hogy átdorbézolt éjszakák, hajnalba nyuló vigasságok után rideg, me-rev arczczal rendezték az aktáikat és intézzék a vármegye ügyes-bajos dolgait, ritka megye is volt a mienk, valamelyes restáncziát még fehér holló gyanánt sem lehetett fogni.

Hanem hát valahogyan változtak az idők. Mintha már az igazság istenasszonya kezében is máskép bil-

nek minden mozgalmá csak a nem köszöntésben jegyezsedik ki s akik elég gyengék arra, hogy az azokkal való érintkezéstől megóvni tudják feleségeiket, leányaikat s jó magukat s mitől még talán az a tömjénezés tart vissza sokakat, amelylyel ezeket a *hölgyeket* a férfiak serege a jobb és szebb jövő *reményétől* áthatva körülveszik.

Szándékosan irtam *hölgyeket*, mivel aligha nem igazsága van a legfanyarabb német filozófnak, Schopenhauernek, amidőn a hölgyet megkülönbözteti az *asszonytól* s az előbbinek uralkodását a modern műveltség nagy szerencsétlenségének és számos emberi boldogtalanság kuforrásának tekinti.

Hogy társaságunk kedélyvilága és műveltsége elszegényedett és hanyatlásnak indult, azt csakis az nem akarja látni és tudni, aki fél a hecczektől, a mely névvel természetesen e nemes mozgalmat megbélyegeznék; fél a kezdeményezéstől. Már pedig ha a műveltség terjedését emlegetjük, társaséletünk megtisztítását czélozzuk, ohajtjuk: ehhez *akaratérő* szükséges, amely a társasélet egyik legfontosabb és leglényegesebb jellemvonása... Hogy állunk ezzel? A modern fejlődés leglényegesebb támogatói, a *mi fiatal óriásaink*, kik mindent csak rózsás szemüvegen szemlélnék tetszelgő elfogultságukban, arra engednek következtetni, hogy fajunk nem keményebbé, hanem — *snajdigabbá* lőn.

Csak ne lenne ez a sokat emlegetett, pöffeszkedő és felfuvalkodott snajdigoskodás épen a torzképe a valódi szilárd és erős elhatározásokban nyilatkozó akaratnak!

Aki mélyen képes korunk, társaséletünk szemébe tekinteni, aki ennek a csalóka fátyolának fellebbentésére képes, az tisztán látja, hogy általában — a keményen felkent máz daczára — sokkal elernyedtebbek és csenevészebbek az emberek, sokkal inkább híján vannak az ellenálló képességnek és akaratérőnek, mintsem, hogy környezetük ellen felépni vagy akadályokat legyőzni merhetnének. Innen, az akaratképesség hanyatlásából, van aztán az, hogy minden felelősséget az egyetemességre kívánnak áthárítani. Jellemző, hogy korunk nem is igen érti a jellemeket, hozzászókkott szemünk olyan gyáva, pipogya férfiak látásához, akiknek egy része eltűni, hogy a hölgye, akit a sors véletlenségből feleségévé tett, szarvakat rakjon tisztességes, dolgos fejére, pelengére állítja, közneveltség tárgyává teszi, jámbor teherhordónak használja, addig a másik rész levet-

és aztán rámutatott a mellére, arra a réztáblára, melyen a száma volt. Talán azt mondta ezzel:

— Látod, idejutottam!...

Az a szegény fiu motyogott valamit. Olyan kerservés volt nézni, nagyságos ur, hogyan szepegett. Én ugy megsajnáltam. De Pál ur arcán egyszerre megkeményültek a vonások, a szemében valami hideg, kegyetlen láng gyult s durván ragadta meg az Iván ur karját. Igen, megragadta és eltaszította magától. Aztán érczesen csengett meg a hangja, amint rádörögött Iván urra:

— Most pedig takarodj haza! Egy-kettő! Ha még egyszer éjszaka az utcán találalak részegen, bekísérlek! Érted? Nincs kivétel! Egy-kettő!

Iván ur egészen összezsugorodott és alattomosan, sunyin támolygott végig a falak mellett. Pál ur elkísérte a sarokig. Még ott is utána kiáltott a szerencsétlennek, hogy csendesen viselkedjék. Aztán visszaindult. Ugy bánt az unokaöccsével, mintha idegen volna.

Hanem, ahogy visszajött, megint megváltozott Pál ur. Lassan, roskadozva lépkedett, mintha nagy, szöges csizmái mázsányi súlylyal nehezednének a lábára, s ott, tulsó oldalon nekitámaszkodott a hirdetősi oszlopnak. Az arca olyan szomorú, levert volt s a fejét nekifektette a hideg oszlopnak. Sokáig nézett így mereven maga elé s végül, jól láttam, a szeméből egy könny omlott ki, mely lassan pergett végig a mellén levő réztábla számozott, sárga lapján...

Ferencz elhallgatott itt és kérdő tekintettel, várakozóan nézett rám. Nem értette egészen Nyárády Pál viselkedését és mintha magyarázatot várt volna tőlem.

— Vajjon utoljára miért volt oly kegyetlen az Iván urhoz? — kérdezte aztán gondolkozva.

Ezen tűnődöm én is és aztán elvonultak előttem a Nyárádyak komor, rideg, legendás alakjai, a mint átdorbézolt éjszakák után rendezik aktáikat és ime magam előtt láttam a Nyárády-familia hagyományos kötelesség-érzetének szomorú, gyászos — utolsó legendáját...

közve minden tisztességet, minden jó érzést, lovagias érzületének hijában betolakodik a családi élet szentélyébe, megsérti a legszebb kultuszt, nevetségessé teszi a családot és mindezt azzal a princípiummal, hogy ő hódító robur, ami bizeleg üres, ostoba, tetszelgő fejének.

Tekintsünk bármely térre, nézzük akár a társas, akár a nemi életet, mindenütt kellemetlen eldurvulásra akadunk az erkölcsi érzéseknek: alig létezik már a jó és rossz, előkelő és közönséges megkülönböztetésének képessége. Mily laza manapság a házasság szentsége, az ártatlanság értelme, a hűség és hitet illető felfogás! Ki a műveltség fogalmát alaposan, mélyen és helyesen fogja fel, az a műveltségnek inkább *hanyatlásáról*, mint *fejlődéséről* beszélhet. Hogyha pedig ezeken változtatni akarunk, akkor ennek előfeltétele a tényállás *valódi felismerése*. Amig üres frázisokban emlegetjük a műveltség állítólagos fejlődését, javulásról addig ne álmodozunk.

Örvényező áradat rombolja társadalmunk középéréteit. Az értelmi proletárság minden téren aggasztó mérveket ölt. A tudomány, ész és szellem munkásai a művelt kulturállamokban a társadalom és nemzet disztét, koloritját képezik. Nálunk ellenben kiegészítik azt a sötét képet, melyet már évek óta nyújt társadalmunk pusztulása. Társadalmunk még mindig hatalmas és büszke fa, melynek koronáját még nem törhetik le a viharok. Külső kerge még erős, de belseje rothadt, vagy rothadóban van. Ha e rothadás tovább tart s átveszi a büszke fa derekát, még a könnyebb légáramlat is katasztrófát idézhet elő.

Mi az oka e sajátos jelenségnek? Nem-e a többség a hibás, aki szemet huny a súlydelt urak és hölgyek pusztításának. Mert azt tagadni csak nem fogja senki, de belátja, hogy mily veszélyes e kör, a mely egyes szalonjaink levegőjét megfertőztette, kicsapott az utcára, bevonult a báltermekbe s elrettentő példaképpen ott lebeg az asszonyok, a leányok szeme előtt. De vajon — kérdem — nem tapad-e abból a szennyből egy kevés mindazokra az asszonyokra is, akik e bestiákkal szóba állanak, kezük fognak, mert ne feledjék, uraim, Hamlet azt a nagy mondását: légy oly szűz, mint a jég s oly fehér, mint a hó, még sem szabadulhatsz a rágalmak nyelvetől. Nem elég az, ha mi magunkban véleményt alkotunk ezekről a hölgyekről s értékük szerint becsljük, de bele kell vinnünk a *mozgalomba az egész társaságot*, hogy ezekről a fekélyektől megtisztítsa magát, ment legyen a szennyből, amely — bár hogyan is védekezik — ruhájához tapad s talán még gyanura is ad alkalmat, mert *madarat tolláról*...

Általános nagy érdek, hogy társadalmunkban a dekadens erkölcsök ne terjedjenek és ne kezdje ki a többi tiz, száz, vagy ezer nő becsületbeli biztonságát! Ne térjünk át e fölött napirendre, ne fumi-gáljuk, kevesbeljük a dolgot. Az asszony az emberi élet szebbik fele. Ne feledjük, hogy a nő anyánk, feleségünk, jegyesünk és testvérünk. És ha a nő becsülete van kisebbitve az ilyenekkel érintkezés által, úgy a férfiak erkölcsi épsége, egészsége is veszélyben van.

A kapaszkodás, a gög, az osztály előítélet, a modern léha élet, hogy mily borzasztóan romboló hatással van társadalmunkra, azt szomorúan kell tapasztalnuunk. A társaságbeli hölgyek közül egy páran, hogy milyen botrányos és botrányosan üzik aljas műveleteiket, az ember elborzad s hogy eddig nem történt semmi különösebb mozgalom, annak tulajdonítható, hogy a szemünk már megszokta. Más helyen talán a rendőrség akadályozná meg, ha a férfiaknak nem volna elég bátorságuk, erélyük hozzá, mert akik végtére is ennek szemet hunynak — azok az általános női méltóságot és becsületet csak anyyira acceptálják!

III.

... Az újabb boxer-lázadók fölmerülése, kikkel a császári katonaság karöltve rombol, pusztít, fölöttébb gyanussá teszi a közönség magatartását, a mely lemondóan nyugszik bele a dolgok folyásába és áhítattal várja az erők intervenczióját...

(-k.)

Székelyföldi nyomoruságok.

Közelebről olvastam az országgyűlési tudósítások folyamán, hogy Győrffy Gyula országos képviselő meginterpellálta a kormányt a közbirtokosságok tulajdonát képező közös erdők használata és kezelése tárgyában és követeli, hogy miután a tulajdonosok azokat az arányosítás folytán felosztatták, kiki a

saját illetőségét ezen osztály révén magára telekönyveztetette és birtokába vette, azt szabadon használhassa.

Kijelentem, hogy Győrffy Gyula képviselőnek régi barátja és tisztelője voltam és vagyok. Ő egyike azoknak a kevés székelyföldi képviselőknak, kik tehetség, tanulmány és szónoki erővel megáldva, a képviselők átlagos színvonalán felül emelkednek; sőt mint katolikus ember megbotránkoztam azon, hogy a néppárt vezérférfiai nem átalították éppen a Győrffy Gyula választókerületét teljes kudarczczal megháborgatni; éppen annak a képviselőnek választókerületét, ki az erdélyrészi r. katolikusok statusgyűlésén Ugron Gáborral egyetemben az önkormányzati életnek egyik legerősebb és legérdemesebb oszlopa.

Mindazon elismerésem daczára egyes konkrét esetektől eltekintve, általában Győrffy Gyula képviselő interpellációjának jogosultságát és időszerűségét el nem ismerhetem.

Ugy látszik, Győrffy Gyula képviselő urnak, ki már huzamos idő óta nem lakik a Székelyföldön, hanem állandóan Budapesten tartózkodik, nincsen tudomása arról az egész székely fajt tönkretévő üzelmekről, melyek a nagyterjedelmű székelyföldi köz-erdők és közlegelők arányosításánál felburjánzottak. Ha erről az egész néptömeget koldusbotra juttató üzelmekről csak halvány ismerete lett volna, felteszem róla, kinek bizonyára székely szíve van, hogy interpellációját arra a határozott követelésre irányította volna, hogy a Székelyföldön az arányosítási és birtokrendezési törvényeknek további végrehajtásai azonnal felfüggesztessenek, Udvarhely-, Csik- és Háromszékmegyékbe szakközégek küldessenek ki, kik a helyszínén tanulmányozzák ennek az erdélyi részeken fajfenntartó magyar elemnek végleges kifosztását eredményező bajok okait, hogy azok orvoslása iránt a törvényhozás sürgősen intézkedhessék.

Hisz Győrffy Gyula is velem együtt székely lévén, ismeri a székely nép észjárását, mely különösen az „enyém és tiéd“ kérdésében elég leleményes és ha kell erőszakos is egy a helyi viszonyoknak meg nem felelő törvény kijátszására.

Szomorú élőpélda erre a regále-váltásgról megalkotott törvény végrehajtása itt a Székelyföldön. Milliókra menő értékek pocskoltattak el azzal, hogy a regále-váltásig tőke felosztattott. A megváltást megelőzőleg a korcsmák jövedelme átlaga székelyföldi községek szükségleteinek fedezésére fordítottatott, kivéve a csak szórványosan előforduló földesuri korcsmajogok jövedelmét. Ez a közvagyon el lett tékozolva, idegenek megvették és a székely birtokosnak jutott abból átlag 5–10 forint, melylyel egy pár csizmát vett, ha meg nem itta; de a községi pótladók azóta 100 százalékkal emelkedtek, mert a haladás és a közigazgatás fejlődése a község polgáraitól a kiadások folytonos szaporodását kegyetlenül megkövetelte.

Én már akkor is harcoltam a közvagyonnak elprédálása ellen, de a káros áramlatnak ellentállani lehetetlen volt. A törvényhozásban is megvolt a hiba, mert habár előre láthatta, hogy a modern fejlődés a községektől fokozott áldozatokat fog követelni, nem gondoskodott arról, hogy regále-váltástőkének kamatai, miként addig történt, úgy jövőre is a község szükségleteinek fedezetére fordíttassék, hanem megengedte, hogy azok felosztassanak és elprédáltassanak.

Hát mi történt a székely katonaság tulajdonát képező „lóbeszerzési alapok“-kal? hát azok is felosztattak és elpocskoltattak, mert ez is a két-ág katonaság családjainak tulajdona volt. Szóval, mióta alkotmányunkat és szabadságunkat visszakaptuk, ez a mostani nemzedék minden közvagyon, melyet őseink megkiméltek, megtartottak és megvédelmeztek, felosztatta és elprédálta és hogy a székelység tömegének teljes elszegényedése befejeztessék, megkezdődött a több 100 millió értéket képviselő köz-erdőknek és közlegelőknek is elprédálása és elvesztegetése.

Lássunk csak egy pár esetet. Udvarhelymegyében H.-Almás nagyközség székely népessége testi és értelmi fejlődése, rendszeretete, törvénytisztelete, gazdasági berendezése és építkezés tekintetében is mostanig a törvényhatóság mintaközsége volt. Ennek a tiszta székely községnek van körülbelől 24.000 kat. hold területű határa, melyből mintegy 8000 kat. hold művelés alatt álló határa tagosítás alá vétetett, a tagosító mérnök megkezdte a munkát. Minthogy évés közben szokott megjönni az étvágy, elhatározottatott, hogy ezzel az alkalommal a mintegy 16.000 holdra rugó közhelyek (erdők és legelők) is arányosíttassanak és a tagosító mérnök a tagosítás magas kulcsa alapján az arányosítás keresztülvitelével is

megbízott. A költségvetés szerint csak a működő mérnök díja 39.000 forint, vagyis 78.000 koronára emelkedett.

Ha már a tagosításnak és arányosításnak a mérnök díján kívül a többi költségei is, u. m.: bírósági kiszállásoknak, becső és osztályozó bizottságoknak, ügyvédeknek stb. költségei is számításba vétetnek, ennek az eddig virágzott községnek birtokrendezése emberi számítás szerint 100,000 kor. fog kerülni. Mikor ez a virágzott község lakossága ezt a 100,000 koronára rugó költséget ki fogja izzadni, akkor annak egész lakossága a mai nehéz megélhetési viszonyok között el fog szegényedni. Igaz, hogy a birtokrendezés megtörtént, de a lakosság tönkre ment; és ennek a virágzó községnek a vagyona idegen, jött ment embereknek, uzorásoknak és néhány erőszakos élelmes embernek kezébe kerül. No az ilyen birtokrendezésből nem kérünk. Ott van Háromszék megyében „Nyén” község. Ebben 1871—2. években az arányosítás a közerdők és legelők nézve megkezdett és végre is hajtattott. Ez alkalommal az urbérasséget vesztett volt földesurak, a volt urbéressek és azok, akik a közhelyekből legalább 100 holdat birtak, arányrészeiket kikapták, a többi kisbirtokosok közösségben maradtak. Később, 1881. évben a művelés alatti három határban, u. m. ugar, tavaszi és őszhatárban is a tagosítás keresztülvitetett és befejeztetett. Jelenleg azonban a már arányosított erdők- és legelőkben, úgy a tagosítás, mint az arányosítás folytatása elrendeltetett, mert egyeseknek időközben sikerült a közhelyekből 100 holdat meghaladó arányrészt összevásárolni, ezek az arányosítás tovább fejlesztését, másik pedig a már arányosított erdők- és legelőkben fekvő kaszálóknak és erdőknek tagosítását kérték. A kir. törvényszék úgy az arányosítás folytatását, mint a már egyszer arányosított erdők és legelők tagosítását elrendelte. Ez lehetetlen állapotokat idézett elő, mert az arányosítási törvényben világosan benne van, hogy a 100 holdon alóli kisbirtokosok *állandó* közösségben maradnak; arról pedig, hogy a már arányosított közerdők és legelők is tagosíttassanak, a törvény sehol nem rendelkezik.

A bírósági eljárás a tagosítás és arányosítások folyamán törvényellenes állapotokat idézett elő. Maga a királyi kuria is egyes konkrét esetekben helyt adott az arányosítások további fejlesztésének és folytatásának, de nem teljes ülésben és így ezen határozatok a döntvény kötelező erejével nem bírnak. Ez a törvényellenes bírói gyakorlat megszüntette az arányosítási törvény azon alapelvét, hogy a 100 holdon alóli kisbirtokosok *állandó* közösségben maradjanak; ez a körülmény a kisbirtokosok nagy tömegének kifosztására adott kedvező alkalmat. Ebben az állapotban gyökerezik az a szomorú jelenség, hogy egyes hatalmasabb emberek, teljesen idegen uzorások összeharagsolják a közösségben maradt kisbirtokosok arányrészeit és a tömeget koldusbotra juttatják.

De lássuk mik történnek Háromszék megye Zágón községében is, hol 5—6000 lakos van és hol vannak urbérasséget vesztett volt földesurak, volt urbéressek, és kétág székelystonáság utódai. Ennek a nagy községnek van körülbelül 50.000 k. hold területi erdősége és legelője. Kétségtelen adatok igazolják, hogy ezen nagy terjedelmű közhelyeknek igen tekintélyes része, a politikai község és nem a közbirtokosság tulajdonát képezte. 1859. évben jogerős ítélettel kimondatott, hogy a székelystonások közerdője és legelője, ökörtillamasak, lókikötő helyek, itatóhelyek és addig fajzásra és legelésre közösen használt helyek fel nem oszthatók és a politikai község tulajdonát képezik. Kétségtelenné teszi ezt az a tény is, hogy az 1880-as években Zágón község képviselő testülete — 78.000 forintért egy nagy terjedelmű „Nagy-Bota” nevezetű erdőségét *Oláhország*-nak eladta és ez a terület Magyarország testéből kiszakított.

Később ezen nagyközség összes közerdői és legelői a közbirtokosságra telekkönyveztetett és azokban most folyamatba tetettek az arányosítások és felosztások. Természetes, hogy ez a művelet itt is alkalmul szolgált arra, hogy a kisbirtokosoktól az arányrészek elharácsolassanak és a nagy tömeg kifosztassék. Társulatok alakultak, melyek legalább is 100 holdat meghaladó arányrészeket egy birtokos nevére telekkönyveztek, hogy a közösségből szabaduljanak és később a kiszakított területeket egymás között feloszthassák. A királyi kuriának 1900. évi május 29-én 27. urb. sz. a. kelt jogerős ítéletében világosan el van ismervé, hogy az arányosítási törvény kijátszására alakult ilyen társulatok nevezett

községben megvannak és azokat jogosult érdekszóvetkezeteknek nevezi meg. Ezen kuriai ítélet azt is elrendeli az alsóbb bírósági ítélet módosításával, hogy a volt urbéreseknek olyan erdő adassék, hol eszközfa és épületfa van, mert azok élvezetére 1848. előtt is jogosítva voltak, és a részükre kiadni tervezett területeken az nincsen; ez okból új elhelyezkedési tervet rendel el. A működő mérnök új tervet készített és ebben a volt urbéressek nem ott hol kérték és a kuria is megengedte, hanem teljesen lehasznált ciheres és borsika fenyűvel beültetett legelő területeket jelölt ki a volt bérések részére. Az egy millió összeget megérő ép erdőkből mit sem fognak a működő mérnök terve szerint az urbéressek kapni. No de ez a terv még nem jogerős. Elég volt mostanra és nem folytatom ezuttal tovább a székelystonási nyomorúságok történetét.

Egy székelyst.

Ujdonságok.

A miniszterelnök üdvözlése. Széll Kálmán miniszterelnökhöz az oklándi kerület választó polgársága Heltai Ferenc országgyűlési képviselő beszámolója alkalmával üdvözlő táviratot intézett, melyre a miniszterelnök következő távirattal válaszolt:

„Pál Ferenc unitárius lelkész urnak, Oklánd.

Az oklándi választó község nevében hozzáam intézett üdvözlétét fogadja legmelegebb köszönetem és kérem azt elvtársaival is közölni. Bizalmuk és ragaszkodásuk kifejezése igen jól esett. Öszinte megelégedéssel értesülök, hogy lelkesedéssel csatlakoznak programom vezéreszméihez és ezeknek megvalósításánál számítok hazafias közreműködésükre. Széll“.

Városi közgyűlés. Széklyudvarhely város képviselőtestülete holnap, 12-én délelőtt 9 órakor közgyűlést tart, a mikor a jövő költségvetés is tárgyalva lesz.

Halálozás. Egy fiatal asszony halt meg ismét. Alig két éve, hogy bekötötték a fejét s most ott fekszik a ravatalon. Életerős, vidám asszony volt, a midőn jött a pusztító kór, az emberiség legnagyobb réme s egy néhány hét alatt learatta a maga számára. Ifj. *Dragomán* Domokosné szül. *Slosser* Janka folyó hó 9-én megszűnt élni. A jó feleség, édes anyja, példás gyermek temetése ma délután 3 órakor lesz az ev. ref. vallás szertartása szerint a róm. kath. temetőbe. Halálát férje ifj. *Dragomán* Domokos, gyermeke *Gerő*, ugyszintén szülői és rokonai siratják.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Tamás* Ealint jogszigorlót a helybeli pü. igazgatósághoz fogalmazó gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte.

A képviselőválasztó jogosultak fuvardija. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága április hó 19-én tartott közgyűlésében tárgyalta és állapította meg a képviselőválasztó jogosultak fuvardiját. A közlekedési viszonyok és uttaválság figyelembevételével kilométerenként átlag 20 fillért számítva, minden egyes községre nézve külön-külön 2—7 korona kikerekített összegben állapított meg. A szabályrendelet közelebről érkezett vissza a minisztertől, ahol semmi módosítást sem tettek rajta.

A város költségvetését tudvalevőleg a legutóbbi közgyűlés napirendéről azzal a megokolással vették le, hogy annak szanálására egy nagyobb bizottságot küldenek ki, amelyik azt a tanácsal egyetemben tárgyalja s hű reális képét adja a városi állapotoknak az évégett ismételt összevívandó közgyűlésen. Az értekezleten a képviselőtestületi tagok közül igen számosan jelentek meg s a kérdés csakugyan beható tanulmányozás tárgyává tetetett, amennyiben a már kibocsátott költségvetést a szó szoros értelmében szétszedték s tételenként állapították meg azok reális voltát s így is csak éppen az új befektetéseknek eszközölhetek azon változtatást. Két javaslat lesz az összehívandó közgyűlés elé terjesztve. Az egyik szerint minden új befektetést mellőzve, az összes adósság 36544 kor. 05 fillérben állapított meg, amely összegbe az aszfalt munkálatok egy tized része is befoglaltatik. Ezzel a tervvel szükségeltetik 22863 16 korona, amely ca. 30% pótdadónak felel meg, természetesen amelyhez még a 18% iskolai pótdadó járul; összesen tehát 48 %. A másik terv szerint a költségvetésbe felveendő lenne a vagóhid, katonai baráka, községi iskola s természetesen a fenálló adósságok, amelyekre 359891 kor. 06 fillér szükségeltetik. Ennek fedezésére lenne fordítva a 300 koronás italmérési kártalanítási kötvény s azonfelül megmaradó hiány 28712 kor. 93 f. teszen ki, amely 35% és 18%, összesen 53%-os pótdadónak felel meg. A tanács a költségvetés kere-

tébe a tisztviselők méltányos és immár elkerülhetlenné vált fizetésemelését is felvette. Az értekezleten előlött újra nagy szóáradat indult meg s javaslatba hozatott, hogy csak az öt első tisztviselő fizetése emeltessék, amelyet el is fogadtak. Nem helyeselhettek a bizottságnak azt az eljárását, amelyet a város tisztviselőivel szemben minden egyes felmerülő alkalommal tanusit. A tisztviselők, hogy mennyire vannak munkával megterhelve, azt igen jól tudjuk s tudjuk azt is, hogy a rájuk bizott munkának meg is felelnek, amit igen valószínűleg a jobb jövő reményében tesznek. Csakhogy a reménybeli csalódásnak meg vannak a maga káros következményei: az elfásultság, a közöny, a munkakedv természetszerű hanyatlása. A bizottság javaslata a közgyűlés elé kerül. Nagy a reményünk, hogy a képviselőtestület tul fog emelkedni a szűkkeblűségen s ha fáradhatatlan, lelkiismeretes munkát kíván embereitől, a megfelelő dotációt is kész megadni s városunk nem kardinalis (?) tisztviselőit is megfelelő, méltányos fizetésben fogja részesíteni. Ez helyes, méltányos, igazságos.

Tartalékos tisztek jelentkezése. Hétfőn, 5-én változatos képe volt városunk utcáinak. Lépten-nyomon egyenruhás civilekkel találkozott a járókelők. Ekkor volt ugyanis a tartalékos tiszteknek a jelentkezési napjuk. A jelentkezés 9 órakor kezdődött a kaszárnya egyik nagyobb szobájában. A bizottság elnöke *Metzner* őrnagy volt, aki igen lendületes beszéddel üdvözölte a megjelenteket, ami azokra kétségtelenül jó benyomást tett.

Polgármester jelölés. A polgármesteri szék tudvalevőleg ez évben megürül. Hogy ez minálunk e városban, mit jelent, azt igen nagyon jól tudják mindazok, akik a közélet eseményeit figyelemmel kísérik vagy abban benne élnek. A polgármesteri állás városunkban semmi esetre sem iríglyendő, amit eklatánsul bizonyít az a körülmény, hogy a betöltése körüli utazások már ide s tova egy fél éve, hogy foglalkoztatják a kedélyeket. Csendesen folynak a személyekbeni választások, a kínálások, a visszautasítások s az események árnyékába senki tisztán be nem látott. Azonban mindnyájan tudatában vannak, hogy a pártoskodás tüze nem fog kigyulni, nem borul lángba a társadalom, mert szükségét érzi a békének, nyugalomnak e város mingen polgára. Megszűnt már az idegenkedés, a visszavonulás, amely igen sok esetben a legnagyobb munkaerőt kötötte le s kipusztult — akarjuk hinni — a tengernyi rágalom, hatalmi féltékenység, gyanúsítás, amely egyik legnagyobb szerencsétlenségét idézte elő mindig ennek a városnak. A városi elemek békés megalakulásának tulajdonítható az az eredmény is, a mely végtére a sok huza-vona után, az illetékes körök jóakaratu beleegyezése mellett, *Szakács* Zoltán szolgabíró személyében megállapodott, aki a több oldalról jövő kérésre — mint értesülünk — hajlandó e fontos tisztelet elvállalni. A jelölés mellett mondhatni az egész képviselőtestület van s azt a polgárság körében is szívesen veszik, így tehát ez megsemmisít minden legendakört, amelyet ez állás körül szöttek s a mely csak természetes folyamánya minden olyan mozzanatnak, amikor egy-egy jelentős állás a viszonyok következtében betöltésre kerül. *Szakács* Zoltán fiatal, munkabíró, tenni vágyó ember, aki praxisát a közigazgatás terén szerezte s boldogulását attól várja, reméli. A képviselőtestület választását csak helyeselni lehet, hogy végtére is e város szülöttei közül tudta megtalálni azt a komoly fiatalembert, akinek kellő energiája, tudása biztosíték arra, hogy e város gazdasági, kulturális érdekeit minden nehézségek között is megtudja védelmezni, tudja biztosítani.

Szent Imre ünnepély. A r. kath. főgimnázium és finevelő intézet védő szentjének Szent Imrének tiszteletére nov. hó 5-én délelőtt pompásan sikerült ünnepélyt rendezett, amelyen diszes és előkelő közönség volt jelen. A műsort az ifjuság vegyes ének-kara nyitotta meg, amely után *Csató* Ernő 8. o. t. tartott ünnepi beszédet. Azután az egyes piécek így következtek: Népdalegyveleg, *Vajda* Emiltől, előadta az ifjuság zenekara. „Boldogság” *Lázár* Miklóstól, szavalta *Biró* Sándor 7. o. t. *Liszt* Ferenc „II. magyar rhapsodiá”-ját előadták zongorán *Róbert* Emil és *Széll* Kálmán 8. o. t. *Jócsik* Jónás *Tompa* Mihálytól, szavalta *Diemár* Kálmán 6. o. t. *Kurucz* nótát énekelt az ifjuság ének-kara. „A holt költő szerelme”. (melodráma) szavalta *Podhráczky* Fereacz, zongorával kísérte *Róbert* Emil, hegedűvel *István* János 8. o. t. A pompásan sikerült ünnepélyt az ifjuság zenekara által előadott induló zárta be.

A Nőegylet fillérestélei sorozatát tegnap este kezdette meg. A műsort *Fodor* Boldizsár szavalata, *Parró* Berta zongorajátéka és egy tabló, Diána vadászata, melyet *Harmath* Ödön rendezett, töltötték be.

Vármegyei muzeum. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága június 16-án tartott r. közgyűlésében dr. *Damokos* Andort megbízta, hogy tegye tanulmány tárgyává azt, hogy nem volna-e lehetséges egy vármegyei muzeum létesítésével kapcsolatban egy történelmi és régészeti társulatot itt városunkban alakítani. Ez ügyben dr. *Damokos* egy előleges értekezletet hívott egybe 15-ikének délutáni 3 órájára a vármegyei ház kistermébe.

A magyar Brehm már az eddig kiadott két füzettel is érdeklődést keltett s ezt az érdeklődést bizonyos fokozni fogja a most megjelent harmadik füzet is. Azok a részletek, amelyek a majmoknak az emberekkel szemben való viselkedését tárgyalják, feltétlenül mindenkit megkapnak és miután a művekben az ilyen részek túlnyomóan nagyszámúak, hát általános érdeklődésre tarthatnak számot, „Az állatok világa”-ból minden héten egy füzet kerül a könyvpiacra, s a füzetek ára 80–80 fillér.

Udvarhelyvármegye közgyűlése. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt lanyha érdeklődés mellett egy rövid kétórás rendkívüli közgyűlést tartott. A kormányrendeletek során Darányi miniszternek a törvényhatóság feliratára adott köszönő válaszát, melyet annak idején közöltünk volt, örömmel tudomásul vették. *Ugron* János indítványára *Szell* Ignác belügyi államtitkárt 30 éves szolgálatai évfordulója alkalmából feliratilag üdvözlük. A Budvári emlékoszlop pénzkészletét a monographia megírásának költségeire fordítják, míg Hargita Nándornak ez ügyben beadott kérését figyelmen kívül hagyták. A járási szolgabírói hivatalok butorzatára szükséges 900 kor. segélyt belügyminiszteri pótvavadalmazás útján kívánják fedezni. A jövő évi megyei virilisták névsorát tudomásul vették. Székelyudvarhely város képviselőtestületének azon határozatát, hogy a város neve „Székelyudvarhely”-ben állapíttassék meg, helyeslőleg tudomásul vették. Székelyudvarhely város képviselőtestületének a Tűzoltó-egylet folyó évi költségvetése tárgyában hozott határozata s ez ellen Gyarmathy Dezső által beadott felelővétel hozott egy kis elevevést az egyhangú tárgyalásra. Ugyanis *Bod* Károly igyekezett megvilágítani azokat az állapotokat, amelyek a városnál történnek a pénzügyi kezelésről, amennyiben az egyes előirányzott összegek rendszerint más célra fordíttatnak. Az állandó választmány azon határozatát, melylyel az ügyet a városnak visszaküldeni javasolja, elfogadásra ajánlta. E tárgy mellett többen szólaltak fel s végeredményben az ál. val. javaslatát fogadták el. Székelyfehérvár város átiratára a törvényhatóság a Vörösmarty szoborra, koszorúmegváltás czímen 50 koronát szavazott meg. *Ugron* János biz. tagnak kimerítően megindokolt azon indítványára, hogy a mezőgazd. bizottságnak előadónak egy ez ügyekben teljesen jártas egyén választassék s ez állás rendszeresíttessék, a bizottság a minisztertől ezt engedélyezni kéri s évi fizetésül 2000 koronát kér. A tárgysorozat 31 pontból állott, amelynek nagy részét községi ügyek számadásai képezték. A gyűlés még 12 óra előtt véget ért. A hitelesítő közgyűlés 13-án d. u. 4 órakor lesz.

Színház. A *Fekete* Béla társulata pénteken vult be városunkba s tanyáját a Budapest szálló nagytermében ültette fel, a mely miliőbe csak nagy nehezen illeszkedik be a színpad dekorációja, melyet az idő vasfoga ugyancsak megviselt. Általános elégedetlenséget szült az eljárás, amelyet a bérlőkkel szemben tanusítottak, amennyiben a legutolsó bérlőket nagyobb kedvezményben részesítették, ugyanarra, hogy azok székeit a tervtől eltérőleg, a kiválasztott helyekre tették s így állott elő az az anomália, hogy az első sorbani bérlők második, sőt harmadik sorba kerültek. Hisszük, hogy a zuglódókat sietnek kiengesztelni s székeiket az első tervszerint állítják be. Első bemutató előadásul, telt ház mellett a *Diplomás kisasszonyok* ment, határozottan sima, jól összevágó játékkal. *Jászay* Olga dr. Faragó M. szerepét igen élénken, sok kedvességgel játszotta. *Fekete* Béla (Lipkai) természetes humorával nyerte meg ujjalag a közönség osztatlan tetszését. A többi szereplők is általában, egy s más fogyatékoságot leszámitva, jól megállták helyüket. — Ma *Thury* Mariska első fellépésével Géczy *Létszámolás* népszínműve kerül színre.

A tanítóképző intézeti növendékek találkájáról a következő tudósítás számol be: T. szerkesztő

ur! Nevezetes ünnepélynek volt székhelye Keresztur nagyközsége e hó 7. és 8-án. Összegyűltek e napra az intézet főnállása óta, tehát 30 év óta ott képeztést nyert tanítók, hogy élvezhessék a viszontlátás örömeit s valamelyes alakban hálájukat is kifejezzék az „Alma Mater” iránt. Igaz ugyan, hogy az intézet ez időszaki tanárai közül egy pár — érthetetlen okból — megakart akadályozni az összejövetel sikerülését, hiszen még a lapokban is nyilatkozatféle jelent meg, hogy az intézet nem ünnepe, de az ünnepély e lapban is közzétett program szerint igen szépen sikerült. Első nap, 7-én d. e. 9 órakor mind a három felekezet templomában ünnepélyes isteni tisztelet volt, hol megjelentek az odatartozók, hogy hálájukat a gondviselő előtt is bemutassák. Templomozás után az intézet tornacsarnoka szorongásig megtelt, hogy meghallgassák a rendező bizottság elnökének üdvözlését, mely után Felméri Albert kolozsvári tanítóképző intézeti tanár tartotta meg gyönyörű alkalmi beszédét. Erre Borbély igazgató válaszolt igen szépen. József János firtosváraljai tanító hangulatteljes alkalmi költeményét szavalta el és úgy az ünnepély kezdetén, mint végén a képzőintézet jelenlegi növendékei énekeltek. Innen az egész tanítóság kivonult a temetőbe, hol az elhunyt tanárok sírjánál beszédet mondott és koszorút helyezett a sírra: Horváth Gyulánál Derzi Domokos ujtordai, Bartha Dénesénél Gyerkés Mihály sz.-udvarhelyi és a Felméri Mózesénél Czirmay József f.-rákosi tanító. Következett a bankett, melyen 150—170-en vettek részt. Természetes, hogy szebbnél szebb felkészültekben nem volt hiány. Este meg a hangversenyre gyűlt össze a közönség vagy talán annak csak egy része, mert már 7 órakor lehetetlen volt egy talpalatnyi helyet is kapni, olyan szorongásig megtelt a tornacsarnok, hogy a későn jövő szereplők közül hármat az ablakon kellett beengedni, különben künn rekedt volna. A hangverseny minden száma a legszebben sikerült, de erről és a másnapi közgyűlésről szerkesztő ur szíves engedelmeivel majd a jövő számban számolok be, lévén különben még az egész ünnepélyről és az ott szerzett más irányu tapasztalatokról is észévételem, megjegyzésem. Addig is maradtam a szerkesztő urnak szíves üdvözléssel hiva *Rf.*

Ipárosok fillérestélei. A polgári önk. egyület, tekintettel a mai napon tartandó Tréfás Dalesztélyre, holnap nem tart estélyt.

A tréfás dalestély, amely általános érdeklődés tárgyát képezi, ma este lesz. A délután folyamán a várost a polgári zenekar járja be, hogy ismételten felhívja a figyelmet az este iránt, amelynek sikere elé a rendezőség nagy reményekkel tekint. Igen valószínű az előjelekből ítélve, hogy a hozzáfűzött várokozásnak az meg is felel, mivel a közönség — tekintve a jutányos belépti díjakat is — ott nagyszámban jelenik meg.

Székelyudvarhely város virilistái. Városunk képviselőtestülete m. hó 24-én tartott közgyűlésében a jövő 1901. évre összeállított virilisek névsorát tudomásul vette azonban azt megfellebbezték. A névsor a következő: *Ugron* Ákos (3062-72), *Szabó* Albert, dr. *Török* Albert, *Flórián* Bogdán, *Teichner* Jakab, *Gál* János, *Gyarmathy* Ferencz, *Szöllősi* Samu, *Szabó* Ferencz, *Sámson* Lajos, *Embery* Árpád, dr. *Válentsik* Ferencz, dr. *Lengyel* József, dr. *Soly* mossy Lajos, *Boros* Károly, *Kassay* F. Ignác, dr. *Simó* Balázs, *Koncz* Ármin, *Jánosy* Gyula, *Pálffy* Károly, Ref. koll.: *Gönczi* Lajos, *Jung-Cseke* Lajos, *Szenti* Bálint, *Fernengel* Gyula, *Gyertyánffy* Gábor, dr. *Kovács* Mór, *Kassay* F. Ákos, *László* Domokos, *Csanády* Zalán, Ref. egyház: *Bedő* Ferencz. Póttagok: *Müller* Károly, *Haberstumpf* Károly, *Perszián* János, *Szenkovits* János, dr. *Mezei* Ödön, *Becsek* Aladár, dr. *Ráczkövy* Samu.

Nőegyleti közgyűlés. A székelyudvarhelyi jótékony nőegylet ma délután 3 órakor a vármegyei ház kistermében a választmány által módosított alapszabályok elfogadása és megerősítése a nagymélt. miniszteriumhoz leendő felterjesztése végett rendkívüli közgyűlést tart.

A Korcsolya-egylet közgyűlése. A Korcsolya-egylet f. hó 4-ére összehívott évi rendes közgyűlése, mivel a tagok az alapszabályokban megállapított számban nem jelentek meg, nem volt megtartható. Az újabb gyűlés ma délelőtt 11 órára van összehívva az elnök irodájába, amidőn az, tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes.

Pártoljuk a hazai ipart. Tudvalevőleg Erdély egyetlen likör-gyára a kolozsvári *Szilágyi* Eleonora-féle. A gyár kiváló finom készítményeiért az összes külföldi kiállításokon érmekeket nyert, ami annak

versenyképessége mellett tesz bizonyosságot. A pompás likörök és krémek az elsőrendű fűszer- és csemege-üzletekben gyári áron kaphatók.

Boritaladó és husfogyasztási jog árlejtése. A székelyudvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság a napokban bocsátotta ki 19 udvarhelyi és 19 csikmegyei községre nézve a boritaladó és husfogyasztási adóbeszedési árverési hirdetményét. Árverezni szándékozók az árverést megelőzőleg a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban bántapénzül letenni kötelesek. Írásbeli ajánlatok is elfogadhatók, amelyek a pénzügyigazgatóság főnökének átadandók. Az árverezés megkezdése után írásbeli ajánlatok nem fogadhatók el. Bérlők, az általuk bérbevett községekben, a bérlet tartamára egy-egy italmérési engedélyre tarthatnak igényt. A bérlet tartama 1901. január 1-től 1901. december 31-ig. Az árverezés ideje *folyó hó 23–24.* A részletek úgy a pénzügyigazgatóságnál, mint a kerülethez tartozó pénzügyőri biztosságnál megtudhatók.

Törvény a közigazgatás egyszerűsítéséről. *Szell* Kálmán már említett javaslatának a vármegyei közigazgatásnak egyszerűsítése lesz a tulajdonképeni és fő tárgya. A javaslat főbb alapelvei a következők: a) Kihágási, rendőri és némely közigazgatási ügyekben a hatáskörök szétosztása mellett a fórumoknak lehető egységesítése. b) A jogorvoslatoknak egységes alapon való rendezése. c) A kézbesítési ügynek gyorsítása. d) Felhatalmazás arra, hogy a miniszter egységes alapon rendezhesse a kihágási pénzbüntetések nyilvántartását és elszámolását. e) Az összes vármegyei pénzügyi kezelésnek a postatakarékpénztár igénybe vételével és a csekk-rendszer alapján való szabályozása. f) A vármegyék járásaiban számvevői állások rendszeresítése.

Székelyegyesületi képes naptár és évkönyv az 1901-ik évre. A székely közönség legkedvesebb könyve, a Benedek Elek által szerkesztett Székelyegyesületi naptár és évkönyv megjelent. Évről-évre növekedik a könyv terjedelmében. Nem kevesebb, mint 200 oldal a most megjelent naptár-évkönyv s ezen a kétszáz oldalon egész tömege a szép, érdekes és tanulságos olvasmányoknak, hasznos tudnivalóknak, mintegy hetven képpel díszítve. És a székelyegyesület, hogy a legszegényebb ember is megszerezhesse ezt a hasznos könyvet, mindössze 30 krajczárért árusítja. Szóval nagybecsű, a székely embernek nélkülözhetetlen évkönyv ez, melynek kiadásával nagy áldozatot tesz a székely-egyesület s méltó arra, hogy azt mindenki megszerezni siessen.

Figyelmeztetünk a Török A. és Tsa bankház hirdetésére, a mely cég szolid, megbízható előnyöket biztosít vevőinek Megrendelések Budapest, Váci-körút 4/a sz. a. küldendők.

Csak 4 koronaért 200,000 korona nyerhető. Különösen kedvező nyerési esélyeket nyújtanak az ő Felsége által engedélyezett új államsorsjáték sorsjegyei, minthogy 18,122 sorsjegy 418,640 korona készpénzben kerül egyszerre sorsolásra és a főnyeremény 200,000 korona. Állami felügyelet és kezesség. Minthogy e 4 koronás sorsjegyek előreláthatólag gyorsan elfognak, ajánlatos, hogy ily sorsjegyekre szótó megrendelések a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságnál (Budapest, Gizellatér, Haas-palota) mielőbb, de legkésőbb 8 napon belül beküldessenek. — A nevezett intézetnél osztálysorsjegyek is kaphatók eredeti áron és megjegyizzük, hogy ez egyuttal az ország legnagyobb osztálysorsjegy elárúsító helye, mely a sorsjegy-vevőknek a legnagyobb előnyöket és biztonságot nyújtja.

HIVOTOLÓS RÉSZ.

O molt hiten nem törtinte magát semmi, sopán sak ejd hejreigozítás o medjei hivotoslos loptól.

O hivotoslos ojság ojdán is sínálto o hejbéli tőzoltó ejdlet ejd lelepledzés, oztotot írván, hojd o tőzoltok nemrégiben összetivesztettek oz ü hotásköröket és tőz heljett az egisz tőtolet o szomjoságokat oltotta az ejdleti pénztár ruvására, hojd ojdjonis oz ejdleti pénztárul 153 koronát és 16 fillér elsőörzték és eltókánosztak.

O tőzoltok erre o nyájosságo o hivotoslos laptól tőzbe jüttek mogokat, o hivotoslos ojság ozonban nem jőtte magát tőzbe, mert ő oz ilyen opró figyelmeztetisekkel o közirdek megováso céljából oz edjesőletek elütt is népszerősigre okorjo magát emelni.

O hivotoslos lop ejdottol felhivto o tőzoltoság fidjelmit ejd toráatfalvi szomoro czikelyre, o mely szerint o szítás-keresztori járásbon o kutok mind kiszárodták mogokat, oz ojdjet o vármejuje nojdérdemő füispánjának ojaljo szives fidjelmime.

Ez o kot ögy t. i. már kérvénygyileg o füispán orhoz felterjesztetett és o hivotoslos ojság jelenleg sopán sok egy szelid nyomást okorto o füispán öreságro jokorolni, hojd ü miltoságát megsörgesse,

Ez nem is igen nojd.

O. v. t. h. o.

J a j t e l e s z Z e l m a S z a l m i .

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

1363—1900.
vh. szám.

Árverési hirdetemény.

A sz.-udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó köz-
hírré teszi, hogy sz.-udvarhelyi kir. bíróságnak V.
925/2—1900. polg. sz. végzése által sz.-udvarhelyi
Papp Zakor Endrének, Gál Jánosnak, Gyertyánffy
Jónás fiai cégnek, segesvári Teutsch József cégnek,
képviseelve dr. Váentsik Ferencz és dr. Kovács Mór
ügyvéd által, zetelaki Goldstein Dánie és neje el-
len 500 kor., 1200 kor., 370 kor., 581 kor. 16 fil.,
489 kor. 31 fillér tőkék s járulékaik iránti ügyben,
alpereseknél Zetelaka községben összesen 4673 kor.
46 fillérre becsült következő javai u. m.: *egyik alap-
jegyzőkönyvben*: háromezerszáz kiló külömbféle vas-
és még 3-tól 211. tétel alatti ingók, 212-től 460.
tétel alatti különvő követelések; *másik alapjegyző-
könyvben*: 1-től 70. tétel alatti üzleti ingók, Zete-
lakán alperesek Goldstein Dániel és neje házábanál
1900. évi november hó 16-án délelőtt 9 órakor
nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az
egy javak vételáron azonnal fizetendő, esetleg a
becsáron alul is a többlet ígérőknek elfognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál
megtekinthetők. Ezuttal felhivatlak mindazok, kik
a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesít-
hetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az ár-
verés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek
is, alulírt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben
azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül
a vételár fölülkérge fognak utasíttatni, fön kitün-
tetett mindenik végrehajtató részére kitűzöttnek je-
lentetik ki.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Sz.-udvarhelyt, 1900. nov. 6-án.

Biró Sándor, kir. végreh.

Szám 5272—1900.
tlkvi.

Hirdetemény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint te-
lekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy
Udvarhelymegyei takarékpénztár végrehajtónak,
ifj. Katona István végrehajtást szenvedő ellen 800
kor. s jár. kielégítése végett ezen kir. törvényszék
területéhez tartozó, szombatfalvi 465. sz. tjkv. A+
1. rsz. ház és beltelek 1792 kor. kikiáltási árban az
1901. évi január hó 8-ik napján d. e. 9 órakor a
székelyudvarhelyi telekkönyvi hivatalnál megtartandó
nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek elfognak
adatni.

A venni szándékozók a becsárnak 10%-át kész-
pénzben vagy óvadékképes papirban kötelesek a ki-
küldött kezéhez letenni.

Az árverezés további feltételei a hivatalos órák
alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi hivatalánál
megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

Sz.-Udvarhelyt, 1900. október hó 4-én.

Mihály,

kir. tvszéki egyes bíró.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

az

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon
az „Arany érem”-mel
kitüntetve.

KÉSZÍTI

Csász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Gyertyánffy Gábornál.

Hirdetési bélyeget jul. hó 1-étől kezdve az egyes hirlap-
hirdetéseket, falragaszokat után nem kell fizetni. Ez a nagy bélyeg-
díj volt az oka annak, hogy a közönségnél a hirdetés nem vált
szokássá. Ezzel az ipari és kereskedelmi hirdetés céljaira
fölszabadult teljesen a publicitásnak hatalmas ereje, a mely
megbecsülhetetlen szolgálatot tesz minden vállalkozónak. Az utcai
hirdetéseket, falragaszokat és reklámczédulákat után darabonként járó
2 és 4 filléres bélyegdíjak is el lettek törölve. Ajánljuk lapunk
hirdetési rovatát, ugyszintén könyvnyomdánkat izléses kiállítású
falragaszok, reklámczédulák elkészítésére a nagyközönség b
figyelmébe. Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely.

100—300 frtig

havonta megkereshető bármely foglalkozásu egyé-
nek által, biztos és becsületesen, tüke és risico
nélkül, hatóságilag engedélyezett állampapírok és
sorsjegyek eladásával az ország minden helyiségé-
ben. Ajánlatok „Könnyű kereset” czímen Singer
Cyula hirdetési irodájába, Budapest, V., Sziv-u. 56.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kö-
rodákban kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos és kiváló gyors hatásu köszvény, csúz,
reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, amennyiben gyakran még
a legidősebb köszvény és csúzfájdalmakat
is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen
megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet

Egy üveg ára használati utasítással:

1 kor., erősebb 2 kor. 40 fil.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.
Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes
beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA gyógyszerész

S.-A.-UJHELY.

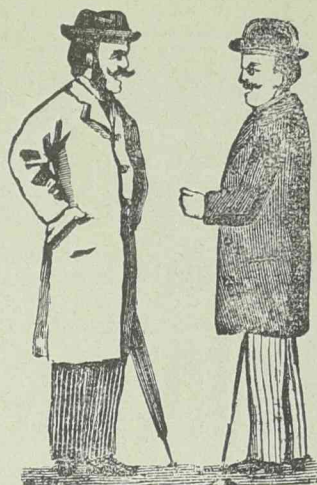
Főraktárak Budapesten:

Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12.
és az Egger-féle „Nador-gyógyszertár”-ban, Váci-
körút 17.

Sz.-Udvarhelyen: Solymossy János és Sz.-
Keresztúron: Lengyel Samu gyógyszerárakban.

Az 1885. évi csatvó s az 1896. évi londoni egészségügy kiállításokon
díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Számtalan köszönő és elismerő levél. Bámúlato gyógyszeredények.

Nagy. Mond csak kérlek Balogh, vettél már magadnak
egy osztá yorsjegyet?

Balogh: Még nem, mert nem tudom melyik a legszerencsé-
sebb főáruda.

Nagy: A legszerencsésebb főáruda

Bihari Ede
Budapest, IV., Városház-u. 14.

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid
dó alatt már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat.

Balogh: Mi az a „jutalomdíj”?

Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyereség

600,000

korona. Én ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy
nagyszerűen szolgálnak ki, a huzás után azonnal lakásomon
van a huzási jegyzék.

Balogh: Mikor van az I. osztály huzása?

Nagy: Az már **f. évi november 15. és 16-án** van és
1/1 sorsjegyet 12 kor., 1/2 sorsjegyet 6 kor., 1/4 sorsjegyet 3 kor.,
1/8 sorsjegyet 1.50. De nem ajánlatos sokáig késni, mert közel
a huzás előtt szörnyű nagy nála a kereslet.

Balogh: Ugy, akkor azonnal rendelék magamnak egy
sorsjegyet

Bihari Ede

főelárusítónál

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Makulatura papiros métermázsankint
7 forintért kiadóhivatalunkban eladó.

Szántó, Gábos, Ferencz és Koronkay

czipész-üzlete

SZÉKELYUDVARHELYTT, Piacz-tér (Reiner-ház mellett)

Uj czipész-üzlet!
Készczipő-raktár!

Szives tudomásul!

Tisztelettel hozzuk a m. t. közönség szives tudomására, hogy eddigi önálló
czipészüzletünkkel felhagyva, a helyi piacon

Szántó, Gábos, Ferencz és Koronkay

czég alatt, a kor követelményeinek teljen megfelelő, uj társas

czipész-üzletet

nyitottunk. Előnyös összeköttetéseinknél fogva azon helyzetben vagyunk, hogy minden
e szakmába vágó megrendeléseket kiváló csinnal, a legújabb divat szerint, különös
gondot fordítva a kényelemre és tartósságra, jutányos árakkal vállalkunk föl. A n.
érd. közönség szives megrendeléseit kérve, bizalmát a magunk számára pontosan el-
készített munkáinkkal kívánjuk biztosítani. Szives és tömeges megrendelést kérünk.

Hirdetemény.

A méltóságos erdélyi róm. kath. státus az 1900. évi szeptember hó 20-án kelt
1716. számú rendeletével a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium épületén eszköz-
lendő javítási munkákat 6728 kor. 24 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1900. évi
december hó 4-ik napjának d. e. 10 órájára a helybeli róm. kath. főgimnázium igaz-
gatói irodájában tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Versenyezni óhajtók felhivatlak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának el-
vállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben
előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig alul-
írt igazgató kezeihez annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek
figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek
alulírt igazgató irodájában naponkint megtekinthetők.

Kelt Székelyudvarhelyen, 1900. évi november hó 3-án.

Soó Gáspár, igazgató.

Üzlethelyiség megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy m. hó 11-én a

Pilseni Sörarsnók

Ös-forrás

üzlethelyiségét a Florián-házban megnyitottam.

A valódi világhírű Pilseni-sör egyedüli kimerési helye.

Továbbá valódi tisztán kezelt erdélyi hegyaljai borok; háziasan vezetett jó magyar konyha a legjutányosabb árban áll a n. é. közönség rendelkezésére. Ebéd, vacsorát abbonement, házhoz hordva is adok a legolesőbb árban.

Kiváló tisztelettel
Zonareggeli: SCHNEIDER G. A. Sándor István.
8 kr.

Kitüntetés:

Arany éremmel az 1900. párisi világkiállításon az összes versenyzők között a hangszerek csoportjában.
Hadsereg szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros,
a cs. és kir. hadsereg és m. kir. honvédség egyedüli szállítója

BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5.

Iskolai és mesterhegedűk vonóval.

Gordonkák vonóval.

Nagybőgők vonóval.

Fuvolák.

Szárnykürtök.

Ösi magyar tárogató

szabadalmazva.

Czimbalmak.

Elpusztíthatlan, erős hangú harmonikák.

Egy finom hegedű vonóval és tokkal 7 frt.

Templomi és más zenekarok részére szükséges

fúvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítanak.

Községi dobok

a legjutányosabb árban.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonika árjegyzék külön kéréndő.

Magyarország legnagyobb

fúvó-, vonó- és ütő-hangszergyára

1.000,000 korona esetleg a legnagyobb nyeremény

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény a leg-szerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

A nyeremények részletes beosztása a következő:

		Korona
1	jutalom	600000
1	nyerem. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
7	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

Rendelőlevél levágandó.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben { utánvételezni kérem. } A nem tetsző törölendő
postautalvánnyal küldöm.

Pontos cím

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szab. osztálysorsjáték legközelebb megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy kültöldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk. Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kibuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad $(\frac{1}{8})$ frt —.75 vagyis 150 korona.

egy negyed $(\frac{1}{4})$ „ 1.50 „ 3 — „

egy fél $(\frac{1}{2})$ „ 3. — „ 6 — „

egy egész $(\frac{1}{1})$ „ 6. — „ 12. — „

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul Megrendelések eredeti sorsjegyekre

f. év november hó 15-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és TSA.

BANKHÁZ

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Fiókbankházak:

IV., Muzeum-körút 11. — VI., Erzsébet-körút 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és félmillió koronát.

Téli menetrend.

Érvényes 1900. október 1-étől.

V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.
715			300	ind. Székely-Udvarhely ér.	159		620
731			316	Bikafalva	140		601
743			329	Bögöz	127		547
807			354	N.-Galambfalva	110		530
823			411	Bethfalva	1241		501
831			421	Székely-keresztur	1232		453
848			438	Ujszékely	1203		429
902			454	érk. Héjjasfalva ind.	1148		414
209			1025	Brassó		209	800
921			504	ind. Héjjasfalva ér.		1112	403
951	553	1140	532	Segesvár		1053	340
	654	101		érk. K.-Kapus ind.		945	213
		419		N.-Szeben			
	656	125		ind. K.-Kapus ér.		943	158
	848	433		érk. Kocsárd ind.		752	1054
		1030		M.-Vásárhely		1030	115
	854	443		ind. Kocsárd ér.		750	1042
	1046	645		Kolozsvár		555	833
	231	1117		Nagy-Várad		211	342
	750	620		érk. Budapest ind.		915	830

Az indulási és érkezési idők közép-európai időre vonatkoznak.

Az éjjeli idő esti 600 órától reggeli 559 perczig, a perczeket jelző számjegyek aláhúzásával vannak kitüntetve.

Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

„Afroditin“

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-írja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjai üdeségét, ruganyos teltségét. A testbört bársony-lágyságúvá és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatású ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tévely ára használati utasítással 4 korona. Törvényesen védve. A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a

„Stearoptinum“ laboratoriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói-út 88. szám.

„STEAROPTINUM“

(Olaj-sebtapas) Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapas, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zúzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásaért kezességet vállal, a mi ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában

Budapest, VII. ker., Mexikói-út 88. II. 25.